

Filosofie – potřeba a nutnost

Filosofii v nějakém rozsahu potřebuje každý trochu vzdělanější Evropan (ale pozor: ne každého, kdo se v Evropě narodil nebo narodí, můžeme už považovat za Evropana; zejména v poslední době se Evropa povážlivě barbarizuje, zatímco stále přibývá „Evropanů“ v mimoevropském světě). Možná, že slovo „potřebuje“ není zcela na místě, či spíš prostě plně nevystihuje, oč jde. Ono se to má také tak, že se filosofii v nějakém rozsahu prostě nelze vyhnout, nelze jí zůstat nedotčen. Filosofie a filosofování nějak už náleží k životu a myšlení každého Evropana (v tom hlubším pojetí). Ale něco jiného je, když se někdo chce filosofii oddat, když se jí chce opravdu věnovat, což znamená se jí nechat také vést, a možná ještě přesněji: dát se jí vést, tj. vskutku jít těmi cestami a stezkami, po které nás filosofii sama vede. To je ta zvláštní okolnost, dokonce podstatný rys každého filosofování, že se jí člověk oddá, že v jejích službách dělá velmi často věci, které by jinak nedělal a které mu zejména jednak nejsou vlastní, jednak mu nepřinášejí (nemusí přinášet) žádný zjevný „užitek“, neusnadňují mu život, ale spíše komplikují. A přece se filosofii v nějaké formě musíme „oddát“, tj. nemůžeme se jí zcela vyhnout, a vyhýbáme-li se, není to beze škody.

(Písek, 110917-1.)